

Gaziantep'i Tanıtıyoruz

Her Yönüyle Bu Kentin Dünü ve Bugünü

Cilt: 2 Sayı: 1

AYLIK TARİH VE SANAT DERGİSİ

250 Kuruş

10. Nisan. 1963 Polis Günü dolayısıyla
Şehrimiz Polis Teşkilâtı bir geçit esnasında...

EBE OKULU

Gazi şehrimizde ayrıca bu yıl inşaatına başlanmak üzere bir köy ebe okulu yapılacaktır. Eski nâfia dairesinin üst kısmında, Kozanlı mahallesinde yapılacak bu okulun ihalesi 2 milyon liraya 3-5-1963 günü yapılmıştır. 1965 yılında biteceği söylenmektedir.

GAZİANTEP'İ TANITIYORUZ

Her Yönü ile Bu Kentin
Dünü ve Bugünü

Sayı : 1 30/ Mayıs/ 1963

Fiatı: 250 Kuruştur.

M. Oğuz Göğüş
Dergi Sahibi

M. Ali Anlar
Mes'ul Müdürü

Yazı Ailemiz

Uğuroğul Barlas
C. Cahit Güzelbey
Op. Dr. Rauf Yılmaz
Dr. Emin Kılıç Kale
Doç. Op. Dr. B. Noyan
A. T. Ozan
Öğretmen Faik Nas
Emekli Müftü
Abdullah Develioğlu
Öğ. Mehmet Solmaz

Abone Bedeli

Özel Sayı : 2,5 Lira
Yıllığı : 24 Lira
Altı aylığı : 12 Lira

Günü geçmiş nü-
sahalar 5 liradır.

Dizildiği ve Basıldığı Yer :

YENİ MATBAA. Telefon : 1396

GAZİANTEP Karagöz Cad.

YENİ HALDE : BELEDİYE HAL MÜDÜRLÜĞÜ

(Masadaki oturan hal memurlarından Muhar Girişken)

Gaziantep'te bu yıl yapılacak okul miktarı

Gaziantep Merkezinde 1963-1964 öğretim yılında faaliyete açılmak üzere 4 ilk okul yapılmaktadır. Bunlardan birisi öğretmen evleri yanında, 2. si Karşıyaka-da, 3. sū Tabakhane'de, 4. sū Tünktepe (Su deposu yanında) dir. 4 ününde inşaatla-rının yarısından fazlası bitmiş durumdadır.

GAZİ ANTEP

Gazî diye bir sen Atatürküm'le adaşsın,
Yanmış vatanın arslanı, dim dik yüce başsın.
Şahin gibi ölmezlere medfen olan Anteb!
Binlerce şehîd annesi hep şen olan Antep!
Hayretle şaşarken sana düşman bile yer yer
Volkan gibi bağrında yanan şimşegi göster.
Yalnız kalarak koskoca kuvvetleri yendin.
Harbin o ilâhî denilen mâbüdu sendin.
Ma'sum çocuğun kükremiş arslan gibi yılmaz,
Kızlar dişi kurtlar gibi yanlarına varılmaz!
Hiç ummadığın ak saçı tel tel ninelerden,
Çökmüş dedelerden ne civân çıktı bu yerden.
Vaktiyle alev dalgasının yaktığı yerler
Parlattı hemân Özdemir, Arslan gibi erler.
Şahinleri, Yılmazları, Mehmedleri gördük
Kurtar diye bunlarla bütün cepheyi ördük.
Bir millet eğer Türk gibi soydan, kanı paksa
Vermez Vatan'ın zerresini son kanı aksa,
Ölmek ne büyük şân diyerek uğruna yurdun
Vurdun, sopa mı, taş mı? ne buldunsa da vurdun
Türk'ün o büyük nâmını göklerde uçurdun!
Açtın! Ama mefkurene vermiştin asâlet
Düşman denen alçak, gözü doymaz tok hayâlet
Bir gün sana:- Açsın, silâhın yok bile, derken
Sen Kal'aya albayrağı diktin sabah erken.
Allâh diyerek aşk ile saldırdı amansız
Serdin o habîs leşlerini yerlere cânsız!
Şahin gibi ölmezlere medfen olan Anteb!
Binlerce şehid annesi hep şen olan Anteb.
Gazî diye bir sen Atatürk'ümle adaşsın!
Yanmış vatanın arslanı, dim dik yüce başsın!

Doçent Dr. Bedri NOYAN

Muhterem Oğuz Bey Kardeşim

Mecmualarınızı alıyorum ve ilgi ile takibediyorum; Özü adına tamamen uygun, hakikaten büyük bir eksikliği ve boşluğu dolduran ve zannedersem eşide az olan kıymetli derginiz için değerli himmet ve gayretlerinizi tebrik ve bir Gaziantepi olarak da teşekkür ederim.

M. Akif Bazoğlu
Y. Mühendis

Gaziantep'in Tarih Durumu :

Antep ve Antep Kalesi

(Geçen sayıdan devam)

Dülük hakkında 30 yıl evvel Antep'te vefat eden ve Antep'teki Amerikan kollejinde uzun yıllar bulunmuş olan Amerikalı Charles Sandersin Dülük hakkındaki risalesinden ve Garstang (The Hittite Empire-Hitit İmparatorluğu) istifade etmiştir.

Caba Hüyük Gaziantep'in 60 kilometre garbinda bulunan (Sakçagöz) köyünün yakınındadır.

Kilisede Hititlere aid bir çok tunç eserler ve heykelticikler bulunmuştur. Bunların eski demir devri muamelatından olmaları ihtimali vardır. Bunlar Profesör Meyres tarafından neşredilmiştir.

Kilide bulunan siyah taştan bir mühür çok şayanı dikkattir. Üniversitedeki şekiller arasında Tanrı ŞANTAŞ vazihan görülmektedir. Bütün bu izahat bize Anteb'in bir Hitit merkezi olduğu hükmünü verdirmektedir.

Asuriler davrinde Antep ve Dülük

Asuri kaynaklarında sarahatan gerçi Ayıntap ismine rastlanmaktadır. Fakat Dülük-Doliche adına bazı asuri abidelere dair eser yazmış olan âlimlerin eserlerinde tesadüf etmekteyiz.

Prof. Dr. E. Ungerin kıymetli izahatına göre Doliche'nin Asurilerce adı "Dabiug" idi. Ayıntapın yanında bulunan Dabi Bit-Adını memleketinin idare merkezi buluyordu. Burayı Asuri krallarından Salmannasar III Millattan 857 yılında fethetmişti. (4) Maa-fih bu iddia Asuriyat alimlerinden Honigmann tarafından kabul edilemiyerek cerh edilmiştir. (5)

Bununlada beraber Asuri devrine ait haritalarda Doliche-Dabigu görülmektedir. Prof. E. Unger (Tiglatpiseser III.-ün oğlu kralı Sorgon II) adlı eserinde Suriye Arami

ve Eti hükümetlerinin sonu faslındaki şu izahatı ehemmiyetine binaen alıyorum. (6)

Garp kaynaklarına göre Antep

Asuri devletlerinin yükselmesi önsayada bir çok devletlerin yükselmesine sebep olmuştur. Bunların bir kısmı Malatya, Gürün-Kayseri, Elbistan gibi eski eti memleketi sahasında idiler. Diğer bir kısmında Asuriler tarafından Milattan evvel VII-I× asra kadar (Eti) memleketi unvanı altında zikredilen Şimalî Suriye ve mülhakatında bulunuyorlardı. Burada Carabulus, Maraş, Zincirli, Samsat, Hamd, Tell Afrad (Ardadda) şehirlerini zikretmek lazımdır.

Bu memleketlerin hepsinde umumi-Hitit Hiyeroglifi denilen yazı kullanılırdı. Bu hükümetlerin lisanları "Luvya" ve yahut Arami dili idi. Suriyede oturan ahali kısmen Arami veya Asuriler tarafından Luvyalı oldukları halde arami tesmiye olunan kavimlerden ibaretti. Bu memleketlerin Asuriler tarafından Luvyalı oldukları halde arami tesmiye olunan kavimlerden ibaretti. Bu memleketlerin Asuriler tarafından zaptı o milletlerin bu vakte kadar kullandıkları milli yazı (Hitit hiyeroglifleri) nihayet bulmuştur. Vergi vermek suretile Asurilere tabi olan bu milletler Asurilerin inkırazından sonrada yaşamışlardır. Milattan evvel 745 senesinde Asuri devletinin idaresinde bulunan bazı şehirlerin adlarını yazalım :

4- Beitrzge zur Asseriologi. Billerberg-Delitzsch) Sa. 522, 1,

5- Reallexikon der Asseriologie II. Debigu makalesi

6- Aynı eser Sa. 14 - 15. İstanbul Asarı atika müzeleri neşriyatı. I×. İstanbul 193.

OKURLARLA BAŞBAŞA :

Sevgili Okurlarım :

Elinize aldığınız bu sayımızla, dergimizi ikinci cildin birinci sayısına kavuşturmuş olduk. Bu başarımızı sizlerden aldığımız maddi ve manevi ilgiye borçluyuz, Sizlere teşekkür ederken açıklamak isterizki:

Sayın maârifcilerimizden bazılarında dediği gibi, "Gerçi memleketimizde bir çok dergiler çıkmaktadır, fakat kendi memleketinin bünyesini araştıran bir esere tesadüf etmedik"

Hakkımızda lütfedüp bizi teşvik ve tahrîk eden o sayın maârifcilerimizde huzurunuzda teşekkürü bir borç biliriz İlavê edelimki,

Gaziantep şehrinin sâde bir şehirden ibaret olmadığını her taşının toprağının altında bir tarihin yattığını öğrenmiş bulunuyoruz

Gün geçmiyorki bu şehir tarihi,

sahife, sahife açılırken bir bilgiye bir hakikata şahit olmıyalım. Bizde bu Gazi diyara sırf hizmet gaygusile atıldığımız bu yolda, her hakikatı ve her gördüğümüzü, bu dergiye dökmiye çalışacağız. Bu kayıtları ve bu bilgileri gördükçe, doğrusu gayri ihtiyarı söyle söylüyoruz: Ne mutlu o kimseyeki, Gazianteplidir ve ona hizmet eder.

Biz ise bu suretle bu şehre hizmet ettiğimize kanız. Ve bu işte gurur duyuyoruz. Zevk alıyoruz. İşte bu zevktirki bizi uğraştırıyor, didindiriyor, ve çokta yoruyor.

Fakat siz okurlarımızdan gördüğümüz ilgi ve râbet karşısında bütün yorgunluklarımızı bir anda bir çırpıda unutuyoruz. Tekrar ediyorumki bu eseri sizlere ve sizlerin ilgisine borçluyuz. Hoşça kalınız sevgili okurlarım.

M. Oğuz Göğüş

Til Barsip	Birecik
Hazazu	Azaz
Urhai	Urfa
Halman	Halep
Nasibina	Nasibin
Amid	Diyarbakır
Dimaşki	Damaskus
Harran	Harran
Garkamış	Garabulus
Apari	Afrin nehri
Tamur	Palmyra

Bu listede her ne kadar Antep ve Doliche adına rastlanmıyorsa da G. Maspero'nun (Eski şark milletleri) adlı tarihinin cilt 2. Sa. 143 de ismine şu adlara rastlanmaktadır. Dilakhi Dolikne. Douledk (1)

Maspero eski şark Milletleri tarihinin 2 nci cildinin 375 ve 677 sahifelerinde Antep ve havalisi için şu izahatı vermektedir:

Asuriler birçok mücadelerden sonra Kummuh havalisinde ve orond-Asi nehri kenarında göründüler. Asuriler Fırat ve orond nehirleri arasındaki mıntıkaya Bit-Adini adını vermişlerdir. Bunun şehirleri arasında (Dilcuka-Doliche) (Biscurcu-Telbaşır), (Til-Barsip-Birecik) bulunuyordu

Suriyenin eski ve orta çağdaki tarihi topoğrafyası adlı eserinde René Dussadd Bit-adini mıntikası hakkında şu izahatı vermektedir:

Bu mıntıkada bir çok Asuri bakayasına ve bazı Asuri metni bulunan eserlere rastlanmaktadır. Bundan başka haclılar devrine aid eserlerde bulunur Vadilerin bazı müstahkem yerlerindeki bakaya haclılar devrinin en parlak hatıralarını teşkil ederler.

(Devamı var)

Antep Maarif İslamiye Cemiyeti ne zaman kuruldu?

Derleyen: M. Oğuz Göğüş

Antep Maarif İslamiye cemiyeti takriben 1313 yılında kaymakam İsmail paşa zamanında kurulmuştur. Bu yıla gelinceye kadar Türk İslamlar için hiç bir ~~ilk~~ ilk okul yoktu. Bütün çocuklar ilk tedrisata mahalle hocalarında, ondan sonraki tahsiline Antep'te tek okul olarak mevcut bulunan Rüştiye 'de devam ederlerdi. Halbuki o zaman şehrin muhtelif semtlerinde Ermenilerin 5-6 tane muntazaman ilk okulları vardı. Bu okulların binaları ders levazımı, hocalarının aylıkları ve sair bütün idare masrafları hep ermenilerin ileri gelenlerinin bu uğurda verdikleri yardım paralarıyla temin edilirdi. Bu ilk okulları bitiren kız, erkek Ermeni çocukları, Amerikalıların daha evvel tesis ve idare ettikleri yatılı kız kolejlerinde tahsillerini devam ettirirlerdi.

Bir gün ders yılı sonunda kız kollejinin tevzi mükâfat merasimi dolayısıyla okul idaresi Ermenilerle beraber Antep Türk ileri gelenlerini ve hükümet erkanını da bu merasime davet etmişlerdi. Merasimde kız talebeler tarafından nutuklar söylendi, musikiler çalındı ve öğretilen kanun bilgileri o zamanın ad'î teşkilâtına göre- temsili mahiyette gösteriler halinde tebarüz ettirildi. Ermeni kızlarının tahsil sahasında gösterdikleri bu muvaffakiyet ve bilgiler orada hazır bulunan Türklerin çok gücüne gitti.

Ermenilerle Türkler arasındaki nisbetsiz kültür seviyesini gözleriyle görerek bundan çok müteesir olarak elem duymuşlardı. Zaten Eğitim işlerine çok hassas olan Antep kaymakamı İsmail bey bu heyecandan istifade etmişti.

Mezvubahis toplantıyı müteâkip belli zevatı İsmail bey hemen bir araya getirerek konuştu. İslam Türk çocuklarında onlar gibi muntazam okutabilmek gayesiyle bir cemiyet kurulmasına karar verildi. Böylece Maarifi İslamiye cemiyeti doğmuştu.

Başta kaymakam olmak üzere bu cemiyet ilk olarak yardım paraları toplamağa başladı, aynı zamanda da şehrin içinde ve etrafında tasarruf edilmeyen sahipsiz, boş bazı arsaları bu cemiyete mal etmişlerdi Toplanan paralarla hem bu arsalar üzerine irad getirir akarlar yaptırmışlar, hemde bir Balıklıda, bir İki kapulu han yanında, birde Dibâğhanede Alınacar camiinin içinde olmak üzere üç ilk okul açmışlardı. Bu okullar bir çok talabe okutmuş, buralardan çıkan çocuklar Rüştiye okuluna devamlı orta tahsillerinide bitirmişlerdir.

Cemiyetin temin ettiği akarların değeri milyonla ifade edilecek kadar hakikaten mühim bir servet haline geldi. Bu mülklerden bazılarını aşağıda gösteriyorum :

1- Maarif bahçesi -Şehrin en mümtaz yerinde halen yazlık kahvedir Fakat bu bahçenin içinde evvelce geniş ve muntazam birde gazino ve tiyatro binası vardı. Bu bina milli mücadelede Ermeniler tarafından yakılmıştır.

2- Mâârihanı -Buda şehrin piyasa mahallinde onbin metre kareye yakın geniş saha üzerinde yapılmış taş binadır.

3- Maarif hanı ile belediye arasındaki geniş arsa- Burasıda çok kıymetli ve her türlü inşaata müsait.

4- Arasada Osmaniye kasteli etrafında yine şehrin en kıymetli çarşısının

BU TOPRAĞIN FEDAİLERİ

Yazan: Öğretmen Faik Nas

(Geçen sayıdan devam)

Bu vahim olaydan hemen sonra da Çanakkale savaşları başladı. (18 Mart)

Doğuda bu savaşlar senelerce sürdü. Doğu Vilâyetlerimizdeki halkta bu zaman içinde çile doldurdu. Kâh çarpıştı, kâh çekildi. Fakat asla yılmadı. Bu mücadele Rus'larla, 1917 yılında yapılan (Brest-Titovak) muahedesine kadar sürdü. Bu muahede ile Rus'lardan, Ardahan, Batum ve Kars vilâyetlerimiz

geri alındı.

Bu tarihten sonra da, Lefakeş milletin çilesi dolmadı. Bu sefer de Ermenilerin ve nankör milleti arkadan destekliyen milletlerin zulmuna zaman zaman sahne oldu.

İşte bundan sonra anlatacağımız olayların hepsi, kâh Ruslara karşı, kâh Ermeni'lere karşı cereyan eden haklı duyuş ve mücadele safhalarını canlandıran hikâyelerdir.

da yekdiğerinc muttasıl 13 tane dükkân.

5- Bugünkü spor sahasının kısmını azamı,

6- Tuz hanının arkasında halen Saman pazarı denilen gayet geniş arsa, bu arsada bugün çok kıymetlidir.

7- Eski Harat pazarında 2 - 3 dükkân.

8- Oturakçı pazarında 8-10 dükkân.

Bunlardan başka hatıra gelmeyen bazı mülkleri de vardı. İşte bu mülklerin gelirleri üç okulun bütün masraflarını ve hocalarının aylıklarını fazlasıyla idare ederdi. Meşrutiyet inkılabından sonra, ilk tedrisat işlerini devlete geçmesi üzerine evvelce maarif umumiyeye nezaretine ait olan ve Sarı Mektep denilen Rüştiye mektebinin idare ve masraflarını "Maarifi İslâmiye Cemiyeti" üzerine almış, burasını 10-15 yıl yaşattır.

Takriben 930-931 yıllarında cemiyetin bütün mallarını özel kanunun mucibince vilâyet özel idaresine intikal ettirmek isteyen vali ile cemiyet mümessilinin arası açıldığından bu malları özel idareden kırıracasına Ankarada teşekkül eden Türk Maarif cemiyetine

Bu bilgi Nafi Erkılıç'ın Not Defterinden alınmıştır.

temik ettiler.

Dayı Ahmet Ağa merhum da vefatı sırasında ikamet ettiği evi refikası hayatta kaldığı müddetçe içinde oturmak ve vefatından sonra yine maarif islamiye cemiyetine intikal etmek üzere vakfetmiş isede bu hak dahi yukarıda izah edilen mallarla birlikte Türk Maarif cemiyetine intikal etmiştir.

Yalnız şurası şayanı şükrandirki, sonradan Türk Maarif cemiyeti bu malları tasfiye ederken bunların en kıymetli olanı olan maarif hanını, Osmaniyeye kastedi civarındaki 13 dükkânı, Belediye hanı bitişigindeki geniş arsayı ve daha bazı yerleri, o zaman belediye reisi bulunan Hamdi Kutlar çok ucuz bedellerle Gaziantep belediyesine maletmiştir.

Vaktile Antep hayırseverlerinin bağışları, mütemedi gayret ve fedakârlıklarla meydana gelmiş ve Antep'te muntazam okullarda metodu tahsilin ilk temelini atmış olan "Maarifi İslâmiye cemiyeti" nin bütün malları ne yazık ki elden çıkmıştır.

Halbuki bu mallar bu gün elde bulunmuş olsaydı aynı maksad ve gaye uğruna ne hizmetler yapılmaz, ne başarılar sağlanmazdı...

Rus'ların ileri hareketlerinin başladığı sıralardaydı. H. Musa Bey, bütün çeteleri, beylerinin kumandasında birleştirmiş ve Rus'ları daha güneye geçirmemeye ahdetmişti. Eteklerine dayandığı dağlarının vefalı manzaralarına ve havasına doya doya kanarak, Rus'ların güneye sarkmalarını ve esas müsait mevkilere girmelerini bekliyordu.. Güneye doğru göç eden köylülerden olduğu gibi ayrıca hususi raporlar geliyordu...

Civar köylerden Hacı Musa Beyle istişare için gelmiş olan bütünbeyler ve yanlarında çeteleri, pür silah olarak tavlardan atlarını çekerek, kararlaştırılan plân dahilinde, çevrelerindeki önemli stratajik noktaları tutmak üzere, dört nalla yollara düştüler..

Ertesi gün Hacı Musa Bey, kardeşi Kasım Bey'i yanına çağırıtığı zaman gençten birisi içeri girerek:

-Kasım Bey, köşkte yok. Efendim, dedi.

-Nerede? Nereye gitti?

-Efendim Kasım bey, şafakla beraber, yanında bir çete olduğu halde kuzeye doğru gittiler.

-Peki giderken bir şey söylemedi mi

-Süfîdedi efendim.

-Ne söyledi?

-Kuzeyden gelen düşmanın durumu hakkında daha tafsilatlı malumat edinmek için gidiyorum, dedi. Merak etmeyin bir kaç saat sonra dönerim atladı atına ve karanlığa karışarak gözden kayboldu.

Gencin anlattıklarını can kulağıyla dinliyen H. Musa Bey, içmekte olduğu kahve fincanını masaya vururcasına bıraktı. Cesur ve azimkâr bakışlarını, bir an için bir noktada teksif etti. Bir kaç dakika öylece durdu. Sanki tunçlaşmıştı. Alnındaki çizgiler, bazan geriliyor. ve tekrar tabilleşiyordu.

Hacı Musa bey, bu haleti ruhiye içinde iken posta orlerinden asım:

-Destur diyerek huzura girdi. H. Musa Bey'e askerce selâm vererek durdu. H Musa Bey :

-Anlat bakalım oğlum, biraderim Kasım nice oldu, ne keşfetti?

Gelen çete eri halâ sık sık nefes alıyordu. bir kerrede gördüklerini. düzgün bir şekilde anlatabilmek için yutkundu.. Sonra anlatmaya başladı:

-Efendim, düşman öncü birlikleri taa ileri köylere kadar gelmişler. Bir kısım köylere kadar gelmişler. Bir kısım köylüler, muhacerete başlamışlar bile. Gelenlerin anlattıklarına göre pek yakında buraya geleceklermiş.

-Sonra?

-Bir de köylülerin gördükleri o düşman öncü birlikleri, kuzeydeki ırmakların üzerine köprüler yapıyorlarmış. H. Musa bey bu kadar malûmatı kâfi gördüğünden çete erine:

-Peki oğlum, gidebilirsin.

Fakat sonradan aklına birşey gibi gönderdiği çete erini geri çağırıldı er geldi.

-Buyurun efendim.

-Bak oğlum doğruca biraderime git. Saat iki sıralarında bizi kayacak pınarında beklesin. Anladın mı? Çete eri:

-Anladım efendim.

Asım köşkten ayrılarak atına atladı. Asım'ın atına atlamasıyla köşkten uzaklaşması ancak saniye işi olmuştu.

Asım, gözü pek, cesur ve olduğu kadar da pazuşuna gayet kuvvetli iri yarı bir babayıgitti. Bunun için posta olarak yalnız dolaşırdı. Kimseden pervası yoktu.

Aldığı vazifeyi bir an evvel başara-bilmek için köşkten ayrılır ayrılmaz, köyün dışında, bahçeler içinde evleri bulunan nişanlısı Güllü Şah'ı düşünce düşünce at sürerken karşıki sokaktan Güllü Şah'ın küçüğü Asım'ın önüne çıkarak:

-Asım ağabey nereye gidiyorsun böyle ?

-Hiç. Şöyle kaya pınarına kadar gidip geleceğim.

Gaziantep Basın Tarihinin Yüzüncü yılı dönümü

Yazan: Uğuroğul Barlas

İstanbulda Amerikan Bord şirketinin idare müdürlerinden Bay Woulwoord'un delaletiyle Amerikadan getirtti-"Gaziantep Tıp Fakültesinin" yani "Merkezi Türkiye Tıp Departmanı"nın tarihi ile ilgili fotokopiler arasında bulunan bir evraka nazaran bu yıl temmuz ayında Gaziantep'te ilk gazete çıkışının yüzüncü yıl dönümü olmaktadır.

Ben elimdeki evraklara ve daha önceden kültür dergisinde yayınladığım Gaziantep gazeteciliği ve matbacılığı ile ilgili yazılarıma dayanarak bu yıl dönümü için bir kitap hazırlamaktayım.

Gaziantep'imizin bu mutlu yıl dönümü için şehrimizde buluan gazetecilerin (Eğer bir cemiyetleri varsa gazeteciler cemiyetinin) bir kutlama töreni yapmalarını ve Gaziantep gazeteciliğinin bazı dallarında başarı gösterenlere çe-

şitli ödüllerin verilmesini gönül arzulamaktadır.

Şimdiye kadar Türkiye üzerinde bir çok eserler yayınlanmasına rağmen Gaziantebimiz için bir tek satırın bile bulunmadığını çoğumuz bilmekteyiz. Kültür alanının bir çok dallarında olduğu gibi gazetecilik tarihi bakımından da işgal ettiğimiz yeri kendimizi herkese duyurmamız gerekmektedir. Biz Gaziantep'lilere, bir çok işlerde olduğu bu alandada "Kendi göbeyimizi kendimizin kendimizin kesmesi" ödevi düşmektedir.

Basın tarihimizin yüzüncü yıl dönümü için duyuru ve dilekleri ihtiva eden bu kısa yazıma son verirken kutlamanın törenini deruhte edecekier ve her işte olduğu gibi bu iştede büyük faaliyetler gösterecek olan kültür derneği mensuplarına başarılar dilerim.

Gülnaz:

-Bize gelmiyecekmisiniz, dönüşte?

-Kati söz değil Gülnaz. Fakat erken dönebilirsem, gelirim. Şayet gecikirse gelemezsem benim selâmımı Güllü Şah'a ilet emi?

-Başım üstüne Asım Ağabey.

-Başın sağ olsun Gülnaz.

-Hadi git uğurun hayırola.

-Eyvallah Gülnaz.

Kimbilir o anda Asım sevgilisine, neler neler söylemek istiyordu...

Fakat, şimdi bunların sırasıymıydı? Hayır. Şüpesiz değildi. Ama, her an için gönlünün sızısını duyuyordu. Kendi kendine bazı ideal fikirler ilerli sürüyordu. "Kahrolsun insanlık düşmanları. İnsanlık bu mu? Niçin bu kadar insan kanı akıtılıyor Her insanın normal yaşama hakkına neden mani olunuyor veya mani olmak şahsi ve zümre menfaatleri ön plâna alınıyor diyordu.,,

Bu fikirler kafasını bir ağ gibi kaplamıştı. O halâ bu örgüye devam ediyordu...

Asım da dört ay evvel nişanlanmıştı. Harp çıkınca, artık evlenmeyi geri plâna atmak mecburiyeti hasıl olmuştu. Çünkü her şeyden evvel anavatan tehlikede idi ve onu kurtarmak lâzımdı... İşte bu bakımdan Asım biraz daha kuvvet buluyordu. Anavatanında bile yaşama hakkını tanımayan insanlara acımayı öğrenmişti. Bu milli hislerin heyecanı ile kendini bir ordu kadar kuvvetli hissediyordu.

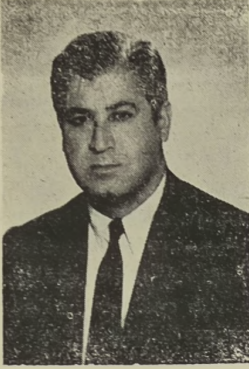
Atalarımız boşuna dememişler:

"Bir Türk cihana {bedeldir"

Bu sözün gerçek misâlini Türk milleti bütün dünya devletlerine karşı bir İstiklâl savaşını kazanarak isbat etmiştir.

Kaya pınarına varmaya hayli zaman vardı. Atını tekrar dört nala kaldırdı.

(Devamı var)

YURT YÜZÜNE DAĞILMIŞ
MEMLEKET EVLÂTLARI:

RAMİZ SİPAHİ

(Ziraat Vekâleti 2 nci Mücadele ve Zirai
Karantina Umum Müdür Muavini)

1921 yılında Gaziantep'te doğmuştur. İlk tahsilini Cumhuriyet ilk okulunda orta ve lise tahsillerini yine Gaziantep'te yaparak 1941 de bitirmiştir. Bir yıl şehrimiz Fıstık Tarım satış kooperatifi müdürlüğünde bulunmuştur. 1942 yılında Ankara ziraat fakültesine sınava girerek kazanmıştır. 1946 yılında ziraat fakültesini bitirerek ilk görevini Tarım Bakanlığı yabancı memleketler tarım işleri servisinde şef olarak almıştır. 1948 yılında askerlik görevi için yedek subay okuluna gitmiştir. 1949 yılında ise askerlik görevini bitirmiştir. Askerlikten sonra, Gaziantep Ziraat müdürlüğünde teknişyen olarak çalışmıştır. Bu müddet içerisinde 1950 yılında Mehmet Büyük oğlu kızı Mediha ile evlenmiştir. Bir yıl şehrimizde kaldıktan sonra, çok sevdiği branş olan zirai mücadeleye intisap etmek üzere Ankara Ziraat mücadele enstitüsü asistanlığına naklen tayin edilmiştir. Bu enstitüde bir buçuk yıl çalıştıktan sonra bilgi, görgü ve ihtisasını arttırmak içinde tarım bakanlığınca Amerika'ya gönderilmiş ve Kaliforniya Üniver-

tesinde meyva zararları üzerinde ihtisasını yapmıştır. Dönüşte İstanbul Ziraat mücadele enstitüsü Entemeleji mütahsisliğine getirilmişlerdir. Burada bir müddet çalıştıktan sonra Gaziantep zirai araştırma Enstitüsü mücadele şubesi şefliğine atanmıştır.

Gaziantep Fıstığı başarıları üzerinde 1960 yılına kadar araştırmalarda bulunmuştur. Fıstığın bir çok haşeri proplemlerini halletmiştir. 1960 yılı Ekim ayında tarım bakanlığı zirai karantina genel müdürlüğü müesseler müdürlüğüne atanmıştır. Oradan kısa bir müddet sonra aynı yerde genel müdür muavinliğine atanmış ve şimdide bu görevinde bulunmaktadır.

İngilizce, Fransızca, dillerini bilir meslek hayatında üç ay Almanyada, ilâç formülasyonu üzerinde araştırmalar yapmıştır. Bundan başka İranda Gaziantep fıstığı zararlarını etüd etmek üzere ve geçen yılda 1962 de Brüksel'de yapılan beynelmilel meyvecilik kogresinde Türkiye mümessili olarak bulunmuştur.

ATASÖZÜ :

"Dünya malı elde iken"
"Hep Düşmanlar dost olur"
"Elde bir şey kalmayınca"
"Dost bile düşman olur"

M. Oğuz Göğüş

Gaziantep Emniyeti

VALİ VE BELEDİYE BAŞKANI SALİH TANYERİ MAKAMINDA

(Duyan, işiten ve gören bir vali,
Köyden köye, ilçeden ilçeye koşar, bir eli halkta, bir eli
hükûmette, çok çalışır, halk içinde, halkla beraber)

Emniyetimizin tarihçesi

Bu tarihçeyi Emniyet müdürümüz Salih Urgancıoğlu'nun dilinden dinliyelim:

"Yürdümüzde ilk polis teşkilâtı, bundan 118 yıl önce 10 Nisan 1845 de İstanbul'da kurulmuş ve 17 Maddeden ibaret bir nizamname hazırlanarak teşkilâtın görev ve se'âhiyetleri tesbit edilmişti.

Bu irademiz 1945 yılından evvel memleketimizde zabıta işlerinin bulunmadığı veya görülmediği mânasına alınmamalıdır. Osmanlı İmparatorluğunda 1845 yılından evvelde Emniyet ve asayiş temin eden kuvvetleri vardı. Fakat o zaman Türkiye Zabıta kuvvetleri askeri hüviyete sahipti. 10 Nisan 1845 de ise ilk sivil polis teşkilâtı ve sosyal mü-

esseseler gibi, imparatorluğun kuruluşu, yükselişi, duraklama ve yıkılışı ile denk bir surette gelişmiş, yükselme devrinde muâsır memleketlerde rastlanmıyan özel bir olgunluğa erişmiş ve fakat imparatorluğun -öküşü ve yıkılışı sıralarında da dış ve iç tesirlerle yeni şekillere girmek ve değişikliklere uğramak suretile bir islahat devresi geçirmiştir.

Osmanlılar devri zabıtası, ikinci padişah Orhan bey zamanında kurulan yeniçerilerle başlar. Bunların kumandanı (Yeniçeri ağası) idi.

Yeniçeriağası, merkez ve taşradaki yeniçeri askerinin kumandanı olduktan başka hükümet merkezinin emniyet ve asayişini sağlamakla görevlidir. Ve bu bakımdan baş kentinde kulluk âmiri idi. Bu teşkilâtta: Subaşı,

Asasbaşı, Salma başçuhadar, Tebdilkul-oğluçuhadarı, Cellat, Falakacı, Böcekbaşı (Bu adlardaki zabıta teşkilâtlarına memleketimiz müzesindeki şer'i mahkeme sicillerinde sık, sık rastlanmaktadır.) gibi yeniçeriler ve komutanlar kullanılırdı. Bu 1825 tarihinde yeniçerilerin ortadan kaldırılmasına kadar devam etti.

Bundan sonra zabıta işleri (Nizamcedid) ve ondan sonrada (Asakiri mansurei muhammediye) tarafından görülmüştür. 1826 yılında (Zaptiye müşiriyeti) adı altında bir teşkilât vucuda getirilmiştir. Bu teşkilâta da Ferik, Alaybey Taburağası, Bölükağası, gibi subaylarla, beraber karakollarda Mülazimevvel, vesani, rütbelarına amirler vazife görmüşlerdir. Zaptiye devri de 1845 yılına kadar devam etmiş ve bu yılın 10 Nisanında (Teftiş memuru) adı altında ilk polis teşkilâtı kurulmuştur. Bu memurlar karakollarda Adli ve idari tahkikatla bizzat meşgul olmaya başlamışlardır. 1880 yılında ise teftiş memurları kaldırılmış ve geniş kadrolu polis teşkilâtı kurulmuştur.

Taribimizde 31 Mart vak'ası diye adlandırılan günden sonra Miralay Galip bey ilk nefa Emniyet Genel Müdürlüğüne getirilmiştir. İşte bu tarihten itibaren Polisin yeni çapta islahına başlanmış. Merkez memurlukları ihdas edilmiş, bunlara kendi daireleriyle muhabere imkânları ve hernevi tahkikat evrakını doğrudan doğruya adliyeye göndermek yetkisi verilmiştir.

17- Aralık 1913 yılında çıkan geçici bir kanunla Emniyet Genel Müdürlüğü âsaiş, seyrisefer ve cenebiler, memurin ve levazım, istitlaat, muhasabe ve polis dergisi şubelerinde teşkil edilmiştir.

Bu durum 1920 yılına kadar devam etmiş, Milli mücadelenin başlaması ile Ankarada bir emniyet genel müdürlüğü kurulmuş ve böylece Milli Hükû-

met Anadolunun emniyet ve âsaiş işlerilede uğraşmaya başlamıştır.

Cumhuriyetin ilânından sonra bir müddet yine evvelki mevzuât tatbik edilmiş isede İktisadi, Mali, Sosyal sahalarındaki gelişmeler, münakale imkânlarının artması, harp sonu doğan siyasi, ceryanlarının memleketimizde bulaşması polis teşkilâtının bünyesinde de değişiklik yapılmasını ve polisin teknik bilgi, malzeme ve kaliteli personel ile teçhizini icabettirmiştir. Bunun neticesi olarak 1937 yılında hâlen tatbik edilmekte olan 3201 sayılı emniyet teşkilât kanunu çıkarılmıştır.

1934 yılında çıkarılan 2559 sayılı kanunla da polisin selâhiyetleri tesbit edilmiştir. Bu kanunda halen yürürlüktedir.

Memleketin emniyet ve âsaişini iç işleri bakanı yürütür. Bakan bu görevini, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı ile kullanmaktadır

Emniyet müdürlüğünün merkez teşkilâtı:

1- Genel müdür, 2- Genel müdür muavini, 3 Teftiş kurulu başkanlığı, 4- Daire başkanlığı, 5- Şube müdürlüğü, Başhekimlik ve tercüme bürosundan ibarettir.

Vilâyetlerin emniyet ve âsaişinden ise valiler sorumludur. Vali ise bu işleri vilâyet emniyet müdürlüğü ile vilâyet Jandarma Komutanlığı ellerile yürütür.

Vilâyetlerde bir emniyet müdürü 4 Şube müdürü, vilâyetin genişliğine göre karakol bulunur.

3201 sayılı kanunla birde muamelat memuru sınıfı teşkil edilmiştir.

7 dereceden ibaret olan bu sınıf emniyet teşkilâtının yazı, hesap, ve levazım işlerini görmektedir.

Silâhlı sınıf ise, Polis memuru, Komiser muavini, Komiser, Başkomiser, İkinci sınıf emniyet âmiri, ve beş dereceden ibaret emniyet müdürü sınıflarından teşekkül etmektedir.

Polisin idari, adli ve siyasi olmak üzere 3 çeşit görevi vardır

1- İdari polis, içtimai ve umumi nizami temin etmekle görevlidir. Ayrıca ahlâka ve umumi terbiyeye aykırı hareketleri ve suçları önlemeye uğraşır.

2- Adli Polis, idari polisin aldığı tedbirlere rağmen vukubulacak olan hadiselerin iz ve delillerini toplayarak adalete verir.

3- Siyas polis ise, devletin umumi emniyetine bağlı işlerle uğraşır.

Polis memuru olabilmek için enaz orta okul mezunu olmak şarttır. Kanun

yeteri kadar orta okul mezunu olmadığı takdirde sınavla ilk okul mezunu alınmasına müsaade ederse de üç yıldanberi mesleke ilk okuldan çıkanlar alınmamaktadır. Mesleke giren polis memurları, İzmir, Kayseri'de bulunan polis okullarında 9 aylık bir mesleki tahsil görür ve polis memurları için lüzumlu bilgileri alırlar.

Bundan sonra polis memuru olduklarından kendilerine lüzumlu bilgilerde verilir. Polis âmirleri ise Ankaradaki polis enstitüsünde yetişirler. Burada üç yıl tahsil gördükten sonra çıkarlar. Milli Eğitim bakanlığı bu enstitünü yüksek okul olduğunu kabul etmiştir. Buradan çıkan meslek mensupları evvela komiser muavini olmakta ve emniyet müdürlüğüne kadar yükselmektedirler.

(Devamı var)

Emniyet Müdürü Salih Urgancıoğlu Makamında

Emniyet Müdürü Salih Urgancıoğlu

1336 yılında Mudurnuda doğmuştur. Evli olup birisi Lise'ye diğeri de İlkokul'a de-

vam eden iki oğlu vardır.

1941 yılında Polis Kolejinde me-

zun olarak polis memurluğu ile Emniyet teşkilâtında vazifeye başlamış, 1943 yılında Ankara Polis Enstitüsünden mezun olup Komiser muavinliğine terfi etmiştir

4 yıl Komiser muavinliği, 6 yıl komiserlik, 2 yıl Başkomiserlik yaptıktan sonra 1955 yılı Eylülünde 2 nci sınıf Emniyet Âmirliğine terfi etmiş, 1956 yılında Ankara Üniversitesi İlahiyet Fakültesinde bitirerek Kasım ayında Gaziantep Emniyet Müdür Vekillğine tayin edilmiş ve 1957 yılında bu vazifeye asaleten getirilmiştir.

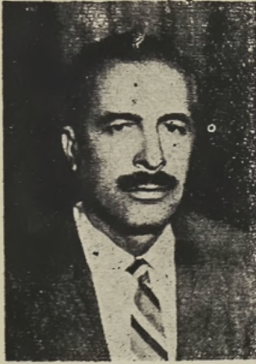
11/Aralık/1957 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğüne nakledilmiş, bir müddet

4 ncü Şube Müdür Muavinliğinde bulunduktan sonra 1958 haziranında te fi ederek 2 nci Şube Müdürlüğüne getirilmiştir. Bu arada Asli vazifesine ilâveten Trafik ve Yabancılar Şubelerinde vekâleten ifa etmiş, uzun zamanda 4 ncü daire başkanlığını tedvir etmiştir.

30/12/1961 günü, tayin edildiği Antalya Emniyet Müdürlüğüne vazifeye başlamıştır.

2 nci sınıf Emniyet Müdürü rütbesiyle Gaziantep'e tayin edildiğinden 17-12-1962 günü Antalya'daki vazifesinden ayrılmış ve 24/12/1962 günü G antep'te işe başlamıştır.

1 nci Şube Şefi Komiser İsmail Erayman

İsmail Erayman

1320 yılında Tarsus'ta doğmuştur Evli olup, çocuğu yoktur. Tahsilini Tarsus

Ortaokulunda yapmıştır.

1941 yılında Hatay Vilâyetinde Polis olarak mesleğe intisap etmiştir. 1951 yılında Komiser Muavinliğine terfi etmiştir.

9 sene sonra Komiser Muavinliğine terfi etmiştir. Sırasıyle Hatay, İstanbul, Adana, Kocaeli Vilâyetlerinde birinci ve ikinci Şubelerde vazife gördükten sonra 1955 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü Önemli İşler Şubesine bağlı Özel Büro'da 4 sene vazife gördükten sonra tekrar İstanbul'a nakledilerek birinci şubede vazifeye başlamış, 1960 yılında Afyon, oradanda isteği ile yolluksuz olarak Gaziantep'e tayin edilmiştir. 22 senelik memuriyeti devamı müddetince Valilikler ve Vekâletçe 19 defa takdir almış olduğu ve cezasının bulunmadığı öğrenilmiştir.

İkinci Şube Şefi Başkomiser Ahmet Şenol

1328 yılında Aydın İli Köşk Bucuğında doğmuş, İlk tahsilini Umurlu bucağı ilkokulunda yaparak Aydın Sanat Okulu 3 üncü sınıftan ayrılmıştır.

Askerliğini Topçu çavuş'u olarak İzmir Uzunadasında yapmıştır.

16/4/1931 yılında Zonguldak Vi-

lâyetinde Polis memuru olarak memuriyete intisap etmiş, mezkûr Vilâyette açılan ve 11 ay devam eden Polis kursundan mezun olmuştur.

1943 yılında Ankara Emniyet Müdürlüğüne isteği üzerine aktarılmış, Polis Enstitüsü Orta tahsil imtihanını

Ahmet Şenol: (21-12-1962 den 21-9-1963 gününe kadar şehri müdürsüz idare etmiştir.) kazanarak, 1944-1945 ders yılını derece li olarak bitirmiştir.

1946 yılında Komiser muavinliğine yükselmiştir.

1947 yılında Şark hizmetini yapmak üzere Tunceli Vilâyetine tayin edilmiştir.

1950 yılında Düzce kazasına ve-

rilmiş, 7 sene bu kazada çalıştıktan sonra isteği ile Ankara Emniyet kadrosuna aktarılmıştır.

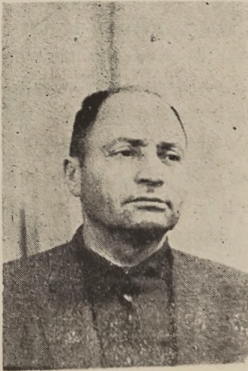
1958 yılında Nevşehir Vilâyetine Komiser olarak terfian tayin edilmiş, burada 6 ay çalıştıktan sonra isteği ile Ankara Emniyet kadrosuna aktarılmıştır.

1958 yılında Nevşehir Vilâyetine Komiser olarak yine terfian tayin edilmiş, burada 6 ay çalıştıktan sonra isteği ile Sakarya vilâyetine aktarılmıştır.

İnkılabı müteâkip 1960 yılında Gaziantep vilâyetine tayin edilmiş, Birinci Şube Şefliğinde çalışmakta iken 3/6/1961 tarihinde Başkomiserliğe terfi ederek yine bu şubede çalışırken Emniyet Müdürü Hami Özbek'in Müfettişliğe tayini dolayısı ile 20/12/1961 tarihinde Emniyet Müdür Vekilliğine getirilmiş, 20/12/1961 tarihinde bu vazifeyi Emniyet Amirine devrederek halen 2nci Şube şefi olarak çalışmaktadır.

Evlidir, meslekte çalıştığı yu- rıdaki müddet zarfında bir çok takdir ve taltif görmüş hiç tecziye edilmemiştir.

3 ncü Şube Şefi Komiser Yahya Güvenç

Yahya Güvenç

1326 yılında Hacibektaş ilçesinde doğmuştur. İlkokulu Hacibektaşta bitirmiştir. 1930-1933 yılları arasında Ankara Nafiasında Çubukbarajı inşaatında

Haymana - Kırıkkale Kırşehir inşaatlarında mütemetlik ve taşaronluk yapmıştır. 1933 yılında Askere alınarak Ankara muhafız alayında süvari kıta çavuşu olarak askerliğini yapmıştır. 27/2/1936 yılında Polis mesleğine girmiştir. 936 dan 940 yılına kadar Ankarada Süvari polisi olarak çalışmıştır 940 yılında Ankara Emniyet kadrosundan Bitlis Emniyet kadrosuna naklen atanmıştır. 941 yılında İstanbul Polis okuluna girerek mezun olmuştur. 942 yılında Bitlisten Yozgat Emniyet kadrosuna getirilmiştir. 945 yılında Yozgat Emniyet kadrosundan İkinci defa olarak Ankara Emniyet kadrosuna aktarılmıştır. 945-946 ders yılında Polis Enstitüsü orta kısmına iştirak ile bitirmiştir. 952 yılında Komiser muavinliğine çıkarılmıştır. 950 yılında Ankaradan

Kütahya Emniyet kadrosuna atanmıştır. 1957 yılında Kütahyadan Nizip Emniyet Komiserliğine getirilmiştir. Nizip Emniyet Komiserliğinden Kilis Merkez karakollarında çalışarak 1959 yılında Komiser

Muavinliğinden sonra Komiser olmuş, 54/Mayıs/1962 yılında Kilis kadrosundan Merkez kadrosuna aktarılmıştır. O tarihten bu yana Gaziantep Emniyet kadrosunda Komiser olarak çalışmaktadır.

Trafik Büro Amiri Komiser M. Nedim Ertürk

M. Nedim Ertürk

1923-1939 yılında Üsküdar'da doğmuştur. İlk, ve orta tahsillerini Malatyada ikmal et-

miştir.

1944-1946 yıllarında Polis memuru olarak Ankara vilâyetinde vazifeye başlamıştır.

1947-1949 ders yıllarında Polis Enstitüsünün orta ve yüksek kısımlarını bitirerek Komiser muavini olmuştur.

1950 yılında İstanbul'a ve 1954 yılında Malatyaya nakledilerek siyasi şubede vazife almıştır.

1959 yılında Komiserliğe terfi etmiştir.

1960 senesinde Kilis ilçesine, 1961 Gaziantep iline nakledilmiş ve 1962 yılında Trafik Bürosunda vazifeye başlamıştır.

Evlü ve iki çocuk babasıdır.

Teknik Büro Kom. Muavini İbrahim Emiroğlu

İbrahim Emiroğlu

1926 yılında İstanbul'da doğmuş, Beyoğlu ilk, ortaokulunu ikmalini müt-

akip Taksim Erkek lisesi 10'uncü sınıftan terki tahsil etmiş. Askerliğini 3. Or. Mf Zat işleri şubesinde bitirerek 14/4/1952 tarihinde mesleğe intisap ile Yıldız Polis okuluna girerek bitirmiştir. Bundan sonra teşkilâtın Ankara kadrosuna tayin edilmiş 4 sene kadroda çalıştıktan sonra Em. Genel Md. lüğü 5 Şube (İdanditeye) aktarılmıştır 14-3-1960 yılında Ankara Polis Enstitüsü Orta tahsilini pek iyi derece ile ikmal ederek Kom. Muavinliğine terfi ile Vilâyetimiz Teknik Büro Kom. ligine atanmıştır. Nizip'te babasını ve analığını boğmak suretiyle öldüren Kâmil Ekmekçi'yi parmak izinden teşhis ederek meydana çıkarmaya muvaffak olmuştur.

"Adama, Adem gerektir, Adem ede Adanı,"

"Adam Adem olmayınca; Adem etmez Adanı."

Dr. Emin Kılıçkale

Gaziantep Kültür Yuvaları :

HÜRRİYET İLKOKULU

Yazan: M. Oğuz Göğüş

Okulun yeri: Gaziantep, Karatara Mahallesi, Yeniçeri sokak No. : 10

Arsa: Sinekoğulları vakfıdır. Arsa alanı: 3687 metrekaredir.

Okulun sahibi: Özel idare vakıflardan satın almıştır. Simdi Özel İdare adına 142 ada, 34 parsel, 222 kütük No. ları ile tapuludur.

İnşaat: Okulun plânı 1954 yılında Bayındırlık Müdürlüğü tarafından yapılmış olup 20/12/1954 tarihini taşımaktadır. İnşaata 597 yılında başlamış ve 900 yılında tamamlanmıştır.

Bina okul olarak yapılmıştır. Bina iki katlı olup, alt ve üst katlarda (4) der dersane olmak üzere 8 dersanelidir. Üst katta bir müdür odası, ve birde öğretmenler odası vardır. Alt katta bir hademe odası mevcuttur. Alt ve üst kat salkunlarının sonunda öğrenci helâları vardır. Alt katta birde öğretmenlere mahsus helâsı mevcuttur. Bodrumda ise iki küçük odadan ibaret olan bir kalorifer daireсі yapılmıştır. Binada Kütüphane, ders araçları ve Müze işin odalar yoktur. İşlik olacak oda mevcut değildir.

Açılış: 3- Ekim- 960 tarihinde Vali Niyazi Araz ve Milli Eğitim Müdürü Enver Öztürk eliyle tedrisata açılmıştır. Cumhuriyet, İstiklâl, Şehitkâmil ve Yavuzlar İlkokulundan aktarma sureti ile verilen 650 öğrenci ile faaliyete geçmiş olup bu mevcut, yıl sonunda 522 erkek ve 246 kız olmak üzere 768 öğrenciye ulaşılmıştır. Bu gün de mevcut 802 (489 Erkek 314 kız) dir.

Müdür: Hüseyin Doğan Ersümeli, 1327 doğumlu olup Gaziantep'lidir. İlk öğrenimini Gaziantep'te bitirdikten sonra Adana Erkek Öğretmen okulundan 932 yılında mezun olmuştur. İlk öğretmenlik

yeri: Mardin İli, Cizre kazası İlkokuludur. Burada 13 ay kadar çalıştıktan sonra Mardin merkezine Milli Eğitim Müdürlüğüne nakli yapılarak Dumlupınar ve Sakarya İlkokullarında çalışmıştır. Bu arada İlk askerliğini de yapmıştır. 936 yılında, Şarkta gösterdiği başarıdan dolayı Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kendi isteği üzerine mükâfeten Gaziantep İli emrine verilmiştir. Bu ilde: Nizip Cumhuriyet İlkokuluna 938 yılı kadar çalışmış ve kendi isteği ile Mizar Köyü İlkokulu öğretmenliğine atlanmıştır ve burada da 941 yılına kadar kalmıştır. Bu arada 14 ay 2. askerliğini de yaparak bitirmiştir. Bundan sonra 1945 yılına kadar Nizip İst. klâl İlkokulunda çalışmış ve 948 yılına kadar Gaziantep ve Oğuzelinde Gezici Başöğretmenlik yapmıştır ve kendi isteği ile tekrar (Hıyam Köyü okulu öğretmenliğine) naklini yaptırarak oradada 1950-951 ders yılında Gaziantep merkezine nakli yapılarak: Sakarya, Cumhuriyet, Gazi M. Kemal İlkokullarını 7 yıl başarı ile çalışmıştır. 957 de Gazi M. Kemal İlkokulu Müdür vekili iken yeni açılmış olan Karşıyaka Şahinbey ilkokulu Müdürlüğüne tayin edilmiştir. Kendi isteği ile gitmiş olduğu bu okul inşaatı noksan, bahçe tesviyesiz, okul demirbaşları, ders araçları yok kütüphane ve kalem işleri kurulmamış durumda iken bütün bunları iki yıl gayret sarfederek meydana getirmiş ve okula bir telefonda temin etmiştir. 959 yılında şehir merkezinde açık bulunan İlkokul Müdürlüklerinden birine tayinini isteyip dileği bilinmez sebeplerden dolayı yapılmayınca öğretmenlikle Kayacık İlkokuluna tayinini

yaptırması ve 15- Eylül 960 tarihine kadar bu okulda çalışmıştır. Bu yıl tedrisata açılacak olan (Hürriyet İlkokulu Müdürlüğü) için istektilerin müracaatları duyurulunca bir dilekçe ile müracaat etmiştir 1 Temmuz-960 da vaziyeye çağırıldı ve Eylül sonlarına kadar okulun öğrencileri için sıralar, sınıflar için dolaplar, yazıhane ve bir evrak dolabı ile bir yazı makinesi de Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından verilen tahsisatla yaptırarak vazifeye başlamıştır. Vazifeye başladığı günden sonra aylarca makam ücreti de almadan çalışmış ve 961

yılı Martına kadarda üç dört ay kadar 10 ücretle çalışmıştır.

Okul da bugüne kadar yapılan işler: Bir yandan okul bahçesi tesviye edilerek mevcut enkazlar atılmıştır. Okulun kalem işleri mevcut yönetmelikler uyularak kurulmuş, demirbaş eşya, ders araçları temin edilmeye ve kütüphane kurulmasına gayret edilmiş, diğer yandan eğitim ve öğretim işleri mevcut program ve yönetmeliklere uyularak çocuklarımızın bilgili, müteşebbis, sağlam karakterli ve sıhhatli olarak yetiştirmelerine ve memlekete faydalı birer

Hürriyet İlkokulu Öğretmenleri bir arada

Fotoğraftaki rakamlara göre :

1- Nesrin Sevim Göksünlü Üç yıllık öğ.	11- Güner Taşar Gaziantep 33 yıllık öğ.
2- Zerrin Yücel Kilisli Beş yıllık öğ.	12- Yezdan Horozoğlu Gaziantep 6 yıllık öğ.
3- Güldüm Akagün Elâzığlı 3 yıllık öğ.	13- Okkâş Kelleboz Gaziantep İspatırım köyü 13 yıl öğ.
4- Emine Ural İstanbullu 41 yıllık öğ.	14- Hüseyin Kılıç Nizip Tıfır Köyünden 9 yıllık öğ.
5- Güzin Sefalı Gaziantep 3 yıllık öğ.	15- Ali Osman Özdemir Nizipli 9 yıllık öğretmen
6- Semiyeye Öztas Gaziantep 9 yıllık öğ.	16- Okul Müdürü
7- Şenel Kaleli Gaziantep vekil öğ.	17- Hüseyin Bali (Müdür Yardımcısı) İslâhiyeli 9 yıllık öğ.
8- Sürer Öner Gaziantep 5 yıllık öğ.	
9- Turan Bekler Kilisli 11 yıllık öğ.	
10- Mustafa Küçükgüner Gaziantep 33 yıllık öğ.	

GAZİANTEP CAMİLERİ :

ALINACAR CAMİİ

Yazan: C. Cahit Güzelbey

Evkaf sicilinde (Aliyün-nacar Camii) olarak kayıtlıdır. Halk arasında (Annacar) Camii adlarıyla anılır. Evliya Çelebi Seyehatnamesin de (Ali Neca) şeklinde yazılıdır. Bursada Ulu Camiin Ali Nacar adında bir mimar tarafından yapıldığı söylenir Bizim Ali Nacarla Ulu Camiin aynı adam mıdır diye aklımıza bir soru gelmektedir. Camilerin yapıldığı tarihleri bu tereddüdü gidermektedir. Zira Ulu Cami Hicri 820 yılında inşa edilmesine mukabıl, bizimki daha öncedir. Ancak Ulu Cami Mimarının, bizim Ali Nacarın soyundan olduğu düşünülebilir.

Cami Tabakhane semtinde, Alleben deresinin sol sahilindedir. Hangi tarihte yapıldığına dair elimizde bir vesika yoktur. Fakat eski Mabetlerimizden birisi olmak lâzım gelir. Aynı tarihinin 7. cildinin 147 inci sahifesinde (Leyhi Zülfunun) adında fıkhda ustad bir zamın Alınacar Camiinde İmamlıkla ders okutmakla meşğul olduğu ve hicri 779 senesi Şabanında Gaziantep Meşahiri adlı kitabının 54 üncü sahifesinde bahseyler. Buna göre camii en az hicri 777 tarihinden önce yapılmıştı.

Camiin yapılışına dair, rahmetli pederin şöyle bir hikâye dinlemiştim.

Ali adında bir sabancı bir cami yaptırmak istiyor. Ancak böyle bir eserin, helâl para ile inşası lâzımdır. Parasının helâl olup olmadığını anlamak için

şöyle bir yola baş vuruyor. Bir sapan ağacını ustalıklı oyarak, altınları içine dolduruyor, ağzını kapatıyor. Alleben den sel geçerken içine bırakıyor. Ağaç, suların akışına kapılarak uzaklaşıyor. Günler geçiyor, bir gün bir Nurganahı omuzunda bir ağaçla ve sapan yapılmışsı dileğiyle Aliye baş vuruyor, adam getirilen ağacı görünce derhal taniyor, parasının belallığına kanaat getirerek, Mabetin inşasına girişiyor.

Nacar marangoz demek olduğuna, sabancı ile arasında mesleki bakımdan yakınlık bulunduğuna göre, eserin adı ve yukarıki hikâyeden cami ile keser kullanan bir adamın alâkası muhakkaktır.

Eski cami zamanla harap olarak bundan 150 sene önce Kepkepoğullarından Hacı Mustafa delâletile yeniden inşa edilmiştir.

Sayın Asım Kepkep bu olayı şöyle hikâye etti:

Ali Nacar Camii hem küçük hem de harapçadır. Hacı Mustafa bu harap camii yerine daha büyüğünü yaptırmak kararındadır.

Halkda, istiyorki bu hayırlı işe kendileri de katılınsınlar. Fakat Hacı Mustafa kendi parasıyla yaptırmakta ısrar ediyor. İşe başlıyor, her gün zubunun cebine doldurduğu paraları amelîyeye tevzi ediyor. Bir müddet sonra cebindeki

vatandaş olarak yetişmelerine çalışılmıştır. Okulun temizlik ve intizam işleri de iyi bir şekilde yürütülmeğe gayret edilmiştir. Bu arada okulun salonlarında yağlı boya işleri yapılmış, çocuklara temin edilmiş, salonlar Türk büyüklerinin resimleri ve kıymetli memleket resimleri

ile süslenmiştir. Okula bir telefon, radyo temin edilmiş, okulun cümle kapısında yaptırılmıştır. Bahçe ağaçlandırılmış ve çiçeklendirilmiştir. Hüseyin Erürmalinin gayesi, okulu her sahada birinci sınıf bir okul haline getirmektir. 6 çocukludur.

Dr. EMİN KILIÇ KALE İLE MUSİKİ TARİHİMİZLE

İLGİLİ BİR MÜLÂKAT :

Mülâkat No. 8

Hazırhyan: M. Oğuz Gögüş

(Buraya kadar olan mülâkatımızda, kutlu olan -ilm-i şerif olan- musikinin tarifini inceliyerek, açıklıyarak sunmuş oluyoruz.)

Yaman Dede, birinci ve ikinci mısraları ile, ilm-i musikinin geniş çapta yaptığı tarifinden sonra; üçüncü mısradada, bu kutlu konunun kaynağını bildirmektedir. Şöyle ki:

1- "İnleten nay-ı..." deniliyor... Bu, nay vasıtasıyla "musiki beyanâtı" yapan demektir.

paramın arttığını fark ediyor. Nihayet bir gün halktan birinin kendi meşgulken cebine para attığını seziyor Bunun üzerine bir müddettir devam eden artışın sebebini anlıyor, hemen zubunun ceplerini diktiriyor, paraları koyun cebine koyuyor.

Bu hadiseden bir kaç gün sonra cami avlusunda üç tane sahıpsız katır bulunuyor. Dellâl bağırtılıyor. sahibi çıkmıyor, keyfiyet Müftüye haber veriliyor, Müftü katırları satıp, bedelin camii yapımına harcanmasını söylüyor.

Katır hikâyesinin aslı şudur: Cami inşaatına para vermek hususunda Hacı Mustafa ile halk arasındaki ihtilâf üzerine halk müftüye şikâyette bulunuyor.

Müftü Hacı Mustafanın haberi olmadan cebineşpara atıp, paramız hayır işe sarfedilmiş olur diyor. Cep dikilme olayı üzerine katır işi tertipleniyor. Yapı ikmâl edildikten sonra Hacı Mustafa Camiin

2- Yukarıda sunulan üç tarif üzerinde, gereken değer verilerek duruldu. Şu takdirde, bir kavram (=idrak) atmosferi hasıl olur ki bu atmosfer, "musiki beyanâtı" deyimini okurlarımıza mülayim kılacaktır.

3- " Musiki beyanâtı " deyimini, musikinin kendine göre bir lisan olduğunu kendiliğinden ifade etmiş oluyor. Gerçekten de öyledir - parağrafları, cümleleri vardır!

4- Bu düşünce tarzının tabii ne-

yine eski adla anılmasını bilhassa istiyor. Bu sebeble tanzim edilen kitabelere adını geçirmiyor.

Camiye ait kitabeler şunlardır: (1) Mibrap üzerinde,

Dü des in ref'ile tarik oku Nâfi ol âmâde (2)

Halâsa gel niyaz eyle bu mehrabı mücallade 1233

Cami avlusunun Kuzey kapısı üzerinde:

Abdes al bu camiye tarih oku Eyler isen babı mevlaya duhulü esselâ 1232

İç kapı üzerinde:

Dergâhına hak edince davet Lâzım gelir eylemek icabet Bir arifi dehir dedi tarih Açıldı salâte babı rahmet 1243

1) Gaziantep kitabeleri Şakir Sabri Yener sahife 14

2) Nafi büyük hemşehrimiz Mü-nif Paşanın babasıdır.

Dr. Emin Kılıç Kale, Ney hocası
Hacı Emin Dede ile görülyör.

ticesi olarak :- (1) Erbabı arasında, ney çalıyor denmez; ney üflüyor denir. Burada üflemek, musiki ile beyanat vermek manasınadır. (Bu noktada Mevlâna, şahâne bir surette daha ileri gider-şöyle der: Neyzen ney üflemiyor; o, neyden buseler almaktadır! Bu şahâne işaret, buraya sadece teberrüken kaydedilmiştir; şöyle-bir işitilmiş olsun diye kaydedilmiştir. Üzerinde durmuyacağız. Çünkü, buse konusuna girmek gerekecektir. Şimdilik bu konunun dışında seyir ediyoruz!) (2) Mevlâna'nın Mesnevi isimli eserinin başlangıç mısrası bu yönden manalandırılmalıdır. O mısra şudur: Neyin söylediklerini dinle (=Ney vasıtasıyla yapılan musiki beyanatını dinle). (3) Klâsik bestekârlardan Çorapçızade'nin Uşşak bestesinin zemîn mısrası şöyledir:

NEY, NEVA EYLER; KEMAN, İNLER;
DÖVER TEF SİNESİN.

Bu, şu demektir: Ney'e, fiğan ettiren; keman'e, inleten; tef'e, göğsüne-göğsüne vuran birisi gerektir. Aksi takdirde: ney olur bir düdük; keman

o'ur bir çalgı; tef olur bir şingirtı. (4) Mevlevî büyüklerinden Şeyh Ahmet Remzi Efendi'nin şu beyti, bu vâdide ne kadar muhkem, ne kadar düşündürücüdür:

NEY'İN NEVASINA BAİS OLUR
MU ÖZ HEVESİ-
ERİŞMEYİNCE ANA "SAHİBİ-
NEFES" NEFESİ

Bu, şu demektir: Ney, nihayet nedir; bir musiki aleti... Bir "sahib-i nefes" gerektir ki, ney neva eylesin; ney musiki beyanatına vasıta olabilsin.

x
x x

Yukardaki dört madde ile şu hükme varmış oluyoruz: Musikinin kaynağı tabiidir ki insandır. Nay (veya herhangi bir musiki aleti), "sahib-i nefes" (=sülûkta olan insan) in elinde, kutlu olan bir ilim bakımından yapılan beyanata vasıta; sanatkârın elinde, sanat ifadesine vasıta olmuş olur.

x
x x

Burada bir istasyon yaparak "firak" ve "visal" e geçelim: Bu kelimelerin umumi kullanıştaki manaları malûmdur. Lâkin tasavvuf bakımından manaları başkadır. Tasavvuf'a göre firak, sülûkta olan bir insanın "kemat" e erişmek için içinde bulunduğu hal (=aşıklık hali); visal, "kemat" e erişen bir insanın içinde bulunduğu hal (=maşukluk hali) dir

Ne kadar enterasan bir nokta... Okurlarımın dikkatini çekmeliyim: -Yapıcı olmada aşkın rolü ne ise, maşukun rolü de odur! Bundan ötürüdür ki "hal" sahibi bu iki insan arasında, çok yerinde olarak, bir ayırma yapılmaz. Şüphesiz bunun nedeni vardır. Burada açıklanmasına girmiyeceğiz. Seyrimiz dışındadır... (Dört numaralı mülâkatımızda tasavvuf felsefesinin, aşk'ı yerine göre ta-

Şer'i Mahkeme Sicillerinden Aktarma ve Tercümeleri:

(Göğüş ailesine ait bir vesika)

Cilt 1 1. Sahife 56.

"Kıssa Hacı Göğüş bini Hüsameddin Vekâleti Ân kable Muhsin Kethuda

Vechi huruf oldurki mezbur Hacı Göğüş Meclisi şer'a gelip Suki Tavilde (1) olan kasap dükânını ila sulûs (1) sinin mer-kum Muhsin Kethuda her şehrin on sekiz osmani akçaya icariye verdimki harç dükân müstecir mezburun üzerine ola dedikte mer-kum Muhsin Kethuda dahi mucir mezburun üzerine ola dedikte mer-kum Muhsin Kethuda dahi ikrar sabikasın tasdik ettüğü sebepten tésbiti sici olundu.

Şuhudülhal

Mehmet ağa bini Tapıncak ve hacı Muham-met ve hacı bini Halil

Cilt 1. Sakife 55.

"Kıssa İcare Nazar bini Musa Mââ Ha-cı Göğüş İbin Hüsameddin Vekâle

Vechi tahriri huruf oldurki mer-kum Hacı Göğüş vekâleti Ân kable Seyyit Mah-

mut şöyle taktirri kelğm edüp dediki nefsi şe-hir de mezbur Teftiğin yerindeki bir kıta yerki mahduddur. Encar ile kible Saecur Şar-kan Yoncalık ve şimalen tariki âm ve garben Hacı Sakip bostanı bu hudud erbâ (1) ile mahdud olan iki kıta yeri tarihi kitaptan ila sine kâmile üç yüz halebi akçeye icariye ver-dikte müstecir mucirin kelamın tasdik ettüğü sicil olundu tuhriren fi 24 Şhrilevvelilrebi 933 Şuhudülhâl

Muhammed ağa bini Tapıncak ve Hüseyin bini Bestam ve Kavis bini İmam Cani bey

Dergimizin Notu :

Şakir Sabri Yener Gaziantep bü-yükleri-Beşyüz elli yıllık âlim ve şairleri adı altında 1934 yılında yazmış olduğu ki-tabın 30 ncı sahifesinde Reşit başlı-ğı altında şöyle demektedir. Yazı tema-men rivayettir:

"İzrap zade merhum Abdulfah

rif ettiğine işaret edilmişti. Aynı veçhiye-le aşık ve maşuk kavramlarının da yerine göre tarif edildiklerine işaret etmeliyim.)

×

×

Şimdi bıraktığımız istasyona dö-nelim ve Yaman Dede'nin üçüncü mısra-ına gereken ifadesini verelim. Buna yü-zümüz vardır:- "Sahib-i nefes,, nay va-sıtasiyle (=veya herhangi bir musiki aleti vasıtasiyle) yaptığı musiki beyana-tında, aşık ve maşuk kavramlarını açık-lar ki, bunlar, insanı yapıcı kılacak ye-ğane iki "hal" dir. Yani bu iki halden bi-ri içinde olmıyan bir insan yapıcı ola-maz; çünkü buna yüzü yoktur.

X X X

Bu mısraın açıklanması kolay ol-madı; zaten olamazdı da... Böyle bir ko-nuyu bu kadarlık olsun işliyebildiğimden kendi hesabıma memnunum. Okurlarım, fikirleri incelemekte, bir-birine bağla-makta ihtimal güçlük çekeceklerdir. Bu tabiidir. İhtiyaç duyan okuruma, fikirle-rin seyrini şifahen açıklamaya hazırım-dır. Bu görevimdir.

×

×

Bundan sonraki mülâkatta son mısraa yöneleceğiz Bununda açıklanması ile, eğer mümkün olursa, o mülâkat son mülâkat olacak, bu suretle bu işi sona erdire-ceğiz. (Devamı var)

Necip efendinin el yazısı bir mecmuayı mütalaa ederken bunda (Met-hi Resul Reşit Antabi) başlığı altında 45 bebiiyitli şaheser bir nâti Resule rastladım. Mal bulmuş Mıgribiye döndüm, tekrar tekrar okudum. Okudukça zevk-lendim.

Bence çok şayanı itimat olan âlim bir zatın kalemile yazılan bu mecmûada bu zatın tercümei balini aradım buldım. Bilahare, Hacı Halil ağazade Zeki bey kârdeşimiz, Antebin çok görmüş geçirmiş ve malumatlı bir adamı olan ve ömrünün büyük bir kısmını yüksek devlet memuriyetlerinde geçiren Mısri zade Arif beyden Reşit hakkında aldığı şu malûmatı getirdi.

Reşit efendi, Antep'li (Çekem zâdelerindedir. 1234 (Bu tarih hicri olacak yani 1828) tarihlerinde yaşamıştır. Halepte Vali bulunan Ali Rıza paşanın divan efendisi imiş İsyân etmiş Reşit efendi, Ali Rıza paşa ile birlikte Bağda-da gitmiş. Paşa giderken Antep, Kilis, Halep havalisinde ileri gelen zatlardan kuvvet istemiş Battalbeyin babası (Sadık bey) (Kilisli Osman Ağa) (Deli Osman) Halebin Baş köyü muhtarı (Bekür Ağa) ki şimdiki Kâhya zâdelerin (Göğüşler) cediti imiş adamlarından miktarı kâfi kuvvet toplıyarak paşa ile beraber gitmişler. Oraya vardıklarında, Osman ağa ile Reşit arasında burada yazılması münasip olmıyan, bir aşk macerası olmuş, Osman ağanın delikânlısına sahip olmak için Reşit efendi Osman ağayı, Fuzulinin maskatı re'si olan (Hilleye) teşkilât göndermiş Osman Ağa oraya varınca meseleyi anlamış, içerdikçe içermiş ve hemen bir kervanla tek başına Bağdatta Reşii efendinin konağına gelmiş o sırada (Reşit efendi) Şairi Şairi meşhur Antep'li Reşit, (Antep'li Emin efendi) ve bu macrayı Arif beye anlatan (Mehmet ağa) Bir meclisi işü işret kurmuşlar, zevkisafa aleminde eğleniyorlarmış. Fitneye sebep olan Humar gözlü de ortada sakiyi bir yere gizlemişler. Osman ağa pür hiddet içeri girmiş :

-Hem benim beraber getirdiğim cananımı çalıyorsunuz hemde beni tahvil ettiriyorsunuz. Bu çok ayıptır. Onu bana teslim ediniz.

Diye gürlütüye başlamış ve karabinasını çekerek Reşit efendiye ateş etmek isterken kurşun Emin efendiye tesadüf etmiş. Onu bir hamlede yere sermiş ve öldürmüş, Sonra diğer silâhında asıl rakibi Reşit efendiye sıkmış, onuda öldürmüş, Reşit hemen bunun üzerine atılmış Osman ağayı kucaklamış altına almış Fakat Osman ağa alttan Reşidin yumurtalarını yakalayıp sıkıya başla-yınca Reşitte bağırarak silah seslerine ve insan feryadına Reşidin hareminden cariyeler yetişmiş hemen orada yerde yatan kahve dibegini kapınca Osman ağanın kafasına indirerek gebertmişler. Vak'a eğer doğru ise insan bu meclisi teşkil edenlerin büyük meclisin küçüklüğünü ve bayağılığını düşününce hayretinden dona kalıyor. Reşit gibi büyük bir şair için bu ne küçük bir ölüm. Şerefli insanlara şerefli ölüm yakışıır."

Yukardaki yazıda, gerek Çekem oğullarının ve gerekse Göğüşlerin aşaklık gösterilmek için snki kasid olduğu aşikârdır. Çünkü: Göğüşlerin cediti Hacı Göğüşün babası Hesameddine ait bir vesikayıda bundan evvelki sayılarımızda yazmıştık.

O tarih 541 yıl evveldi. Yukardaki yazılışına ise 444 yıl olmuşturki, nakledilen rivayet ile Göğüşlerin ceddinin oğlu Hacı Göğüş arasında tam 299 yıl vardır. Hemde, Göğüşlerin ceddine ait belgeyi, biz halepte veya onun baş köyünün kütüğünde değil Gaziantep'in müzesindeki şeri mahkeme sicillerinde bulduk. Bunlar ise bize Halepten değil Maraş müzesinden Adana-ya ve Oradanda Müze Müdürü Sabahat Göğüşün himmet ve gayretleriyle Antep müzesine nakledilmiştir.

Çekem oğullarının ceddelerinede bir o kadar zaman olmuşturki bu iki âile, eski eserler karıştırıldığı zaman mütemadiyen halkın bazılarıca bunlara ha-

Şah Veli Bin Kaya Antabi

Yazıya başlamadan evvel sofilik hakkında kısa bir özet yapacağım.

Yazan: A. T. Ozan

Zamani saadette başlayarak islâmiyette zöhdî mahiyette bir ceryan başlamıştır. Hatta bir takım zahitler yetişmiştir. İslâmiyetin ilk devrelerinde tasavvuf ceryanının mübeşşiri âd edilebilecek hiç bir hadiseye tesadüf edilemediği gibi sofilerin sırf indî bir surette iddia ettikleri veçhile, tarafı peygamberin (Ebu bekir) ile (Aliye) bir takım teminatta bulunarak bu suretle sofilik ceryanının esasını vaz ettiği hakkında da tarihi hiç bir delil mevcut degildir,

Eldeki tarihi menbalara nazaran ilk sofi namı alan Suriyede küfeli Ebu haşimdir sofilik islâmiyette yeni bir çıkış açarak bu ceryanı teşvik etmeleri daha doğru bir nazarla bu ceryana kapılmaları islâm âleminin her tarafında yüzlerce şih ve derviş yetiştirerek içtimai bir zümre meydana getirmiştir. Dördüncü asırda başlayarak altıncı âsra kadar islâm âleminde tarikatları çoğalmış medreselere taban tabana zıt bir zümre meydana gelmiştir. Şihlar siyasi ve içtimai alanda devlet işlerinde nüfuz sahibi olmaları edebiyatta şiir ve musikide çok ileri giderek islam edebiyat tarihinde büyük yer işgal etmeleri doğu sahada İbni sina gibi geniş düşünceli filezoflar beyazıt bestani, muhittin ârabi mevlâna gibi bilginler İbni Haldun Şih Bedridin gibi içtihat yapıcılar bu sofiler arasında ve tekkelerde yetişmişlerdir.

sım oldukları ve bununda çekemezlikten ileri geldiği görülür. Bu iki âile daima kültürlü ağır başlı ve zenginlikleriyle dikkati çekmişlerdir.

Biz vesikalar karşısında Öğretmen Şakir Sabri Yenerin, adı da beşyüz elli yıllık Antep büyükleri olan ve gayet ciddi olması icabeden bir eserine bu rivayeti nasıl geçirdiğine doğrusu hayret ettik Hatta aileler arası çekişmeler neticesi bir gayz ve kin ne-

Medreseler (ehli gal ve zahir) tekeler (ehli hal ve ehli batın) melametiyle zümresine mensup olan horasan sofileri şiiri, rakı, musikiyi geniş miqyasta tekamül ettirerek islâm âleminde mühim yer işgal etmişlerdir.

Selçuki şahanesi millâdi on üçüncü asırda Anadolu'da Arapça, Farsça olmakla beraber oldukça kuvvetli bir ilim ve sanat hareketi mevcut olduğunu kuvvetli şahsiyetler yetiştirdiğini isbata ka-fidir.

Bilhassa siyasi ve içtimai buhranları doğurduğu, ruhi buhranlarda sofilerin ve şihların halk sınıfları arasındaki tesirleri büyük ve ölçsüz olmuştur. İşte şah velide Antep şehri etrafında ün salan eserleri bazıları zamanımıza kadar gelen sofilerdendir:

Şah Veli

Tarikatı halvetiye meşayihinden bir zattır Anteplidir. Antep'te doğmuş ve Antep'te ölmüştür. Anadolu ve Arabistanda birçok yerler dolaşmış Türkçe, Arapça, Farsça eserler yazmıştır. Şimdi şahveli mahallesinde eski dergahının yeri akrabaları tarafından cami yaptırılmıştır. (Fehmi Eren Merhum)

Doğum ve ölüm tarihi malum olmamakla beraber 1141 tarihi sıralarında yaşadığı divanındaki tarihten anlaşılmaktadır her ne kadar Osmanlı nâm

ticesi söylenen bu sözleri yine bu kitaba yakıştıramadık.

Bir yazar hissiyatına mağlup olmamakla beraber yazacağı eserde, yer alacak yazılarında her türlü sinsi kin ve hissiyatlardan uzak olmasına dikkat etmesi lazım gelir.

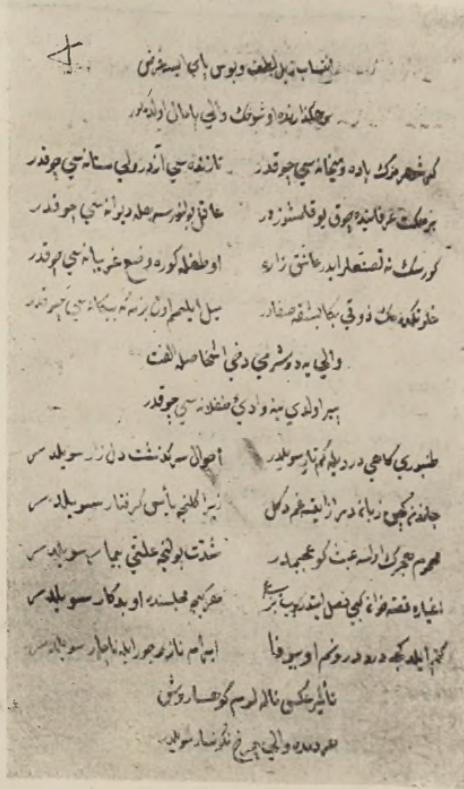
Bilinmelidir ki bu eserler milletin tarihine geçmektedir. Demekki bu rivayet bir gayri meşrudan dahi duyulsaydı bununda mı yazılması icabederdi.

eserin doksan yedinci sayfasında keva-
kip mukaddemeside 957 da Şih Yakup
Efendiye intisab ettiği yazılmakta isede
bu bir eseri zühüldür.

Şih Yakub Efendi 1137 Üsküdar-
da valide ve şahzade camilerinde ders

verdiği İseanbulda 1149 da vefat ettiği
karaca Ahmet mezarlığına defn edildiği
bilinmektedir.

Eselerinden bazıları Ayasofya
kütüphanesinde mevcuttur divanından bir
parça:

Yukardaki Yazının Türkçesi :

Gör, şehrimizin Bade-i meyhanesi çoktur.
Nazdesi azdır Dil-i mestanesi çoktur.
Biz milleti İrfanı da çok yoklamışızdır.
Akıl bulunursa hele divanesi çoktur.

Görsen ne tasanniler eder aşkı zara,
O, Tıfla, göre vaz-ı garibanesi çoktur.
Halvetinde çek zevk, bana başka safadır.
Meyleylemem ol bezmek, biyganesi çoktur.

Valiye düşer mi, dahi eşbas ile ülfet
Pir oldu yine vade-i tıflanesi çoktur.

İlk B. M. M. Üyesi Yasin Kutluğ'un 24 Mart 1963 Pazar günü, kendi evlerinde, İmam Hatip Okulu Kütüphanesine hibe ettikleri kitap listesidir :

Sıra	Kitabın Adı	Müellifi	Cilt
1	Hak Dini Kur'an Dili	M. Hamdi Yazır	9 cild, cildli (1 Takım)
2	Marifetnâme	İbrahim Hakkı Hz leri	1 " "
3	İslâmın Nuru Mecmuası		1 " "
4	İslâm Düşüncesi	Hilmi Ziya Ülken	1 " "
5	Divanı Kebir	Mevlana'dan-Gökpınarlı	1 " "
6	Mevlana Celâleddin	A. Gökpınarlı	1 " "
7	Şifai Şerif Tercümesi		2 " " Eski harfle
8	Safahat	Mehmet Akif	1 " "
9	Mantık'ı't-Tayr	F. Attardan-Gökpınarlı	1 " "
10	Halkadan Pırlantılar	N. Fazıl Kısakürek	1 " "
11	İslâm Düşüncesinin İlahî tarafı	M. Belî'den-F. Sezgin	1 " "
12	Saadete Ermişlerin Bahçesi	Fuzûli	1 " "
13	Kuran'ı Kerim'in Mevzulara göre tasnifli şerhli Türkçesi	Ömer Fevzi Mardin	1 " "
14	Hazreti Muhammed	Nezihe Araz	1 " "
15	Hz. Muhammed'in torunları	Nezihe Araz	1 " "
16	Felsefetü'l-İlmiye	A. Bertrand-Salih Zeki	1 " " Eski harfle
17	Multekal-Ebhar		" "
18	Dua Mecmuası		1 " "
19	Kurandan ayetler ve Nesirler	M. Akif - Ö. R. Doğrul	1 " cildsiz
20	Kurani Kerimin Manaları	Muhammed Marmuduk	1 fasikül, cildsiz
21	Mevlana, hayatı ve eserle- rinden seçmeler	A. Gölpınarlı	1 cild, cildsiz
22	Mevlana'nın Rubailerı	Asaf Halet Çelebi	1 " "
23	101 Hadisi Şerifin mealen Tercümesi	Hüseyin İlhan Yazgan	1 " "
24	İslâmiyetin geliştirdiği tasavvuf	Ömer Rıza Doğrul	1 " "
25	Hakikat Nurları	İsmail Fenni	1 " "
26	Peygamberimiz ve Müslü- lûmanlık	Ahmet Hamdi Akseki	1 " "
27	Müsbet Maneviyat Etüd- leri	Saadeddin Evrin	8 Fasikül "
28	İslâmlık	Laura Veccia Vaglieri	1 cild, "
29	Meşâhiri Eshâmı Kiram	İmam Rabbani	1 " "
30	Muhiddini Arabi	Mustafa Ertuğrul Kaan	1 " "
31	Allaha yalvarışlar	İbrahim Kutluk	1 " "
32	Hak Erenler	Halil Cibran'dan-Ö. Rıza	1 " "

Kitap Köşesi :

Çok mühim ve faydalı bir eser yayınlandı

Yazan: M. H. E.

İlim ve fikir hayatımızın tanınmış simalarından Türk Dil Kurumu üyesi Sayın Ferit Develioglu tarafından yayınlanan Osmanlıca-Türkçe ansiklopedik luğat kitabı bu kere tamamlanarak umumun istifadesine sunulmuş bulunmaktadır.

Şimdiye kadar yazılan luğat kitaplarından ayrı bir hususiyet ve değer ifade eden bu mühim eser hakkında şu bilgileri okurlarımızın gözü önüne sermeyi faydeli buluyoruz.

a) Eser ciltli ve çok geniş hacimde olup, 2000 sahifeye yaklaşan bir kalınlık ihtiva etmektedir.

b) Terimler hem eski Osmanlı harflerile ve hemde yeni Türk harflerile sıralanmış ve ayrıca karşısında kökleri işaret olunmuştur.

Baskı gayet temiz ve itinalı bir vasfı haizdir.

c) Eserde daha ziyade şimdiye kadar hiç bir luğat kitaplarında bulunmayan şu özelliklerle dikkati çekmektedir.

1- Arapça, Farsça ve Osmanlıca kelimelerin dilimize geçen bütün kısımlarını tamamen alınmış ve mânaları çok esaslı

bir bir şekilde karşısında tanıtlanmıştır.

2- Ayrıca, Edebiyat, Felsefe, Tasavvuf, Fizik, Kimya, Coğrafya, Hukuk, Metafizik ve sair ilim dallarına taalluk eden bütün istilahlar ecnebi ve Türkçe olarak popüler bir tarzda açıklanmıştır.

Netice olarak denebilirki, şimdiye kadar memleketimizde bu derece hacimli ve şumullü bir eser yayınlanmamıştır.

Yukarda da belirttiğimiz gibi her ilim dalına ilişkin terimler noksanz ve kusursuz olarak ele alınmış ve Türkçe karşılığı vazık bir surette gösterilmiştir. Bu duruma göre ilim ve kültür meraklısı aydınlar bundan böyle okudukları ilim ve kültür eserlerinde muhtaç oldukları mânaları bu mutlu eserde kolaylıkla bulacak ve müşkil duruma düşmeyeceklerdir.

Kitabı önemle salık verir sayın yazarına teşekkürlerimizi sunarız.

Not: Bu kitap dergimiz elile temin olunabilir.

33	Murşidi Müteehhilin	Danış Remzi Korok	1	"	"
34	Kozanoğlunun iftirasına cevap	İsmail Erzen	1	"	"
35	Kur'anı Kerimi Oku		1	"	"
36	Hazreti Osman	Veli Ertan	1	"	"
37	İmanda Birlik Vatanda Dirlik	Kemal Edip Kürkçüoğlu	1	"	"
38	Fıkhı Ekber	Ebu Hanifeden-Çantay	1	"	"
39	Ümmü' Mü'minin Ayşe	Mehmed Gavsı			
40	Hazreti Ali Diyorki	Mehmet Akif tercümesi	1	"	"
41	Dini Ahlâki Konuşmalar	Nisan, Mayıs, Haziran 1954	1	"	"
42	Dini Ahlâki Konuşmalar	Ocak, Şubat, Mart 1954	1	"	"
43	Hayatı Dinin Ruhı	Servet Akdağ	3	Fasikül,	cildsiz

1962 de 16 Köpek ve 61 Tavşan ihraç edildi

Aynı yıl içinde dış memleketlere ilimizden 165 milyon 597 bin 641 liralık hayvan ve hayvan mahsulü ihraç olundu.

Gaziantep Veteriner Müdürlüğü tarafından geçen yıl içerisinde yapılan iç ve dış hayvan mahsulleri ihracatı açıklanmıştır.

Yapılan açıklamaya göre şehrimizdeki firmalar tarafından 26 bin liralık 28 beygir, 16 500.00 liralık 14 katır, 56 bin liralık 184 merkep, 550 bin liralık 763 öküz, 339 bin liralık 443 inek, 110 bin liralık 115 manda, 110 bin liralık 528 dana, 410 bin liralık 529 dana, 410 bin liralık 315 deve, 7 milyon 650 bin liralık 38467 koyun, 5 milyon 550 bin liralık 33892 keçi, 550 bin 8712 ku-

zu, 80 bin liralık 1805 oğlak, bedelsiz 16 seksen bin yumurta, yirmi üç bin yediyüz liralık köpek, 2 bin liralık 61 tavşan, 16 bin liralık 4760 kilo sığı derisi, 2 202 309 00 liralık 440.478 kilo domuz, köpek, koyun ve keçi derisi, 185 liralık 68 kilo boynuz, 157 720.00 liralık 21960 kilo yün, 1950 liralık 387 kilo kıl ve 20 bin liralık 5000 adet bağırsak yurdumuzdaki çeşitli şehirlere ihraç edilmiştir. İç şehirlere toplam olarak 85445 hayvan, 5000 adet bağırsak ihraç edilmiş bundan 17 milyon 746 bin 260 lira gelir temin edilmiştir.

Yavuzlar ilkokulu öğretmenleri bir arada

Soldan sağa, Hülya Tavşancıl, Yüksel Çitçi, Belma Apardım, Aysel Suna Hüseyin Adıgüzel, Ayaktakiler: Soldan sağa, Mehmet Solmaz, Veysel Karan Çiçek, Hüseyin Şeren, Müslüm Aksoy, Zeki Aksoy, Şükrü Erbay, Okul Müdürü Abdülhakim Göker, Mehmet Tefik Tabak, Ergin, Mehmet Vakıf kayabekir, Mahmut Biçer, Mustafa Soysal.

İlimiz Radyosunda Av. Cemil Cahit Güzelbey'in Konuşmaları dolayısıyla açıklamalar:

Yazan: M. Oğuz Göğüş

5-6-963 Çarşamba günü saat 20/30 da İlimiz radyosunda Avukat Cemil Cahit Güzelbey'in, bu şehrin hikâyesi adlı Battalbey konulu konuşmasında, Battal beyin icraatları arasında şöyle bir yanlışlığa rasladık.

Battal bey zahire satanların darlık yaratmaları üzerine, sopasını eline alarak arasadaki kadı kastelinin yanına geldiği ve:

"Hey arasa arasa yarın bu zamana kadar arpa ile buğday ile dolmazsan seni kelle ile doldururum" diyerek kastelin kenarına vurduğu söylenmektedir.

Halbuki bu olay Battal beyin hemşiresinin kocası olan Hacı Taha Göğüş'ün oğlu Mehmet Tahir (Bozağa) ya ait olduğunu açıklamak suretile bir hatayı düzeltmiş olduğumuza kani'iz.

Çünkü, Bu satıların sahibi, yu-

karda adı geçen Boz ağanın torunudur. Bu demektirki, bizim aile tarihimize mal olan bu olayı daha iyi bilmektedir.

Diğer bir açıklama

Cemil Cahit Güzelbey arkadaşılarımızın, yine bu şehrin hikâyesi adı altındaki başka bir konuşmasında ise, Nakip medresesi ile Nakip hamamının Göğüşlere ait olduğu söylenmiş idi.

Halbuki gerek Nakip medresesi ve gereksiz Nakip hamamı Göğüşlere ait olmayıp Mustafa Çelebiye ait olduğunu,

Mustafa Çelebininin de şimdiki Nakip ailesinin cediti olduğunu yaptığımız incelemelerimizden anlamaktayız.

Bu iki konunun Sayın Cemil Cahit Güzelbey tarafından düzeltilmesini üzümlere temenni ederiz.

Merkez Üzüm Tarım Satış Kooperatifi Kuruluyor

Av. Hayri Elbeyli tarafından şehrimizde kurulan "Merkez üzüm tarım satış kooperatifi" bakanlıktan üzümlerimizi yerinde incelemek üzere bir heyet istemişti.

Bakanlık ise, Ziraat Fakültesi zirai

sanatlar kürsüsü Profesörü Ömer Köşker ile Planlama dairesi Şube müdürlerinden Atilla Dermandan müteşekkil bir heyet göndermiştir. Heyet üzümlerimizi değerlendirmek için 27-5-963 günü şehrimize gelerek incelemelerine başlamıştır.

Yine şehrimizden Sur ye, Lübnan, Ürdün ve Kuveyt'e geçen yıl içerisinde 37 milyon 164 bin liralık 47-330 baş sığır, 2 milyon 750 bin liralık 2549 baş manda 2 milyon 4 bin liralık 1998 deve, 82 milyon 500 bin liralık 393928 başkoyun, 19 milyon 500 bin liralık 102948 baş keçi, 85 bin liralık 14028 baş piliç ve kuş, 314.230.00 liralık 68246 kilo deri 175.765 00 liralık 35 153 ki-

lo kil ve 5.150. 099.00 liralık 1050033 adet tuzlu bağırsak ihraç edilmiştir.

Dış ülkelere ise toplam olarak 551681 baş hayvan ve 1050033 adet bağırsak ihraç edilmiş, bunlardan 148 milyon 39 bin 94 lira döviz sağlamıştır.

Genel olarak geçen yıl içerisinde hayvancılık vasıtası ile şehrimizde 165 milyon, 597 bin 645 lira gelir sağlamıştır.

Muhiddin Ocak Öldü

(Doğumu-905 Ölümü 11-3-963 Pazartesi)

320-905 yılında Cevizlice mahallesinde doğmuştur. Babası Şih Müniş efendi. Annesi ise Hasan Atay kızı Firdevs hanımdır. İlk tahsilini ve Rüştiye-yi Gaziantep'te yaptıktan sonra İstiklâl lisesini İstanbulda bitirmiştir.

Bundan sonra stajını Gaziantep'te yaparak Būraya kaydolmuştur. Bir ara

Avukat Şefik Barlasla beraber avukatlık etmiş isede sonradan bu meslek mi-zacını okşamadığı için vaz geçerek ken-di arazisinde çalışmayı tercih etmiştir.

Avukat Şefik Barlasın kızı Naime Barlasla evlenmiş isede çocuğu olmamıştır. Kendisi 11-3-663 de bir kalp krizi neti-cesi ölmüştür.

Avukat Celâl Kadri Barlas vefat etti

9 ay müte'madi yatakta yatmak-ta olan Celâl Kadri Barlas vefat etmiş-

tir. İlerdeki sayılarımızda bu zattan bah-sedeceğiz. Yakınlarına baş sağlığı dileriz-

DEVİRİMİZİN İCAPLARINDAN: Gayri meşru zengin olmuş bir kimseye devrimizde rağbet fazla. Nereye gitse ayağa kalkar kıyam ederler. Fakat idealist, nefsinde, herkese ve herşeye karşı bir sorumluluk taşıyan bir kimse ise nedense aşağılık görülür. Hiç bir yerde rağbet görmez. Hatta onun bir mecliste bulunması bile usanç verir. Sebebi malûm, çünkü devrimizde ideâlist ve sorumluluk taşıyanların âcidi çok azdır. Hatta bunlar o kadar azki, par-makla sayılacak kadar.

Sayın Okurlarımıza :

Gelecek sayımızdan itibaren sayın okurlarımıza, her Gaziantep'inin kalbinde, abideleşen YILDIRIM KÂMİL, MUSTAFA YAVUZ, SÖYLEMEZ MAHMUT ve RUMEVLEKLİ HACİ ve daha bunlar gibi bir çokünlü Türk kahramanlarımıza ait hatıraları sunacağız. Bunlara ait fotoğraflarında elde etmiş bulunuyoruz.

TOROS

Nakliyat ve Ticaret Koll. Őti.

Halil – Talip – Nazmi Dađdelen

ÇİMENTO

Hürriyet Caddesi No. 63

Gaziantep

Telefon: Yzh: 1391-1508

Garaj: 1238

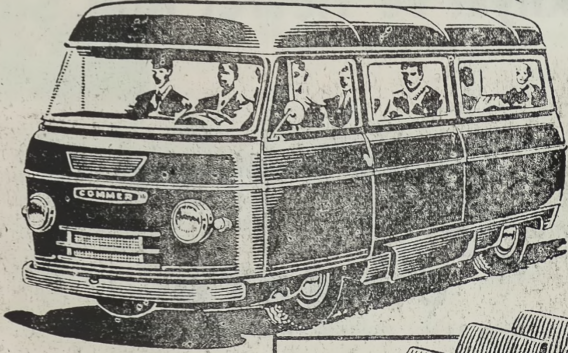
Anbar: 1672

Ev : 3121-3288

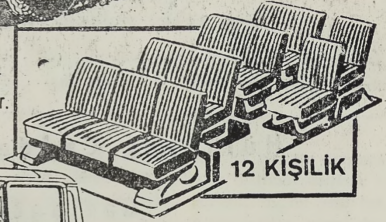
"ROOTES GROUP" MAMULATI

COMMER

Küçük OTOBÜS ve ⁷⁵⁰Kiloluk PANELLERİ

Rahatlık, konfor, sağlamlık ve ekonomi bakımından en mükemmeldir.
FIATLAR UYGUNDUR !

Gaziantep ve Havalisi Acentesi :

Bahaettin Bayraktar

Atatürk Bulvarı No: 46-48

Gaziantep